ఉద్యోగం

రమ ఇంటర్వ్యూ చేస్తూ ఉంది. చిట్టచివరి కాండిడేట్ రాం.

రాం ఇంటర్వ్యూ గదిలో ప్రవేశించగానే మనిషిని నిలువునా చూచింది.

మంచి ఎత్తు. తగినలావు. చక్కని ఆరోగ్యం. మంచి రూపం. వస్త్రధారణ బాగా ఉంది.

రమ కూర్చోమంది. రాం కూర్చున్నాడు.

సర్టిఫికేట్లు చూడటం ప్రారంభించింది.

యం.ఎ. ఫస్టు క్లాసు యూనివర్సిటీ ఫస్టు. డిగ్రీ తీసుకొని ఆరేళ్ళయింది.

'ఇంత కాలం నుంచి ఏం చేస్తున్నారు ?

'ఉద్యోగం కోసం ప్రయత్నిస్తున్నాను' రాం సమాధానం చెప్పాడు.

'ఎన్ని ఇంటర్వ్యూలకు వెళ్ళి వచ్చారు'

'చాలా వాటికి !'

ఎన్ని ఆఫీసుల చుట్టూ తిరిగింది చెప్పవలసివస్తుందేమోనని రాం బాధ పడుతూ ఇబ్బందిగా కూర్చున్నాడు.

'బియ్యేడి చేశారా ?'

'చేయలేదు'

'చేయలేకపోయారా ?'

యం. ఏ. చదివితే రాని ఉద్యోగం బియ్యేడిచేస్తే మాత్రం వస్తుందా అనుకొని, ఆ సమాధానం బాగుండదనిపించి. 'చేద్దామనే ఉంది' అని నసిగాడు.

'మాకు బియ్యేడి చేసిన కాండిడేట్ కావాలి' అని ఇంకా ఏవో కాగితాలు చూస్తూ ఉంది రమ.

'ఆ మాత్రానికి నన్ను ఎందుకు ఇంటర్వ్యూకి పిలవటం' అనుకొన్న రాం 'కరెస్పాండెన్స్ కోర్సు చేసి బియ్యేడి ముగించాలని ప్రయత్నిస్తున్నాను' అని సమాధానం చెప్పి, మీరు ఉద్యోగం ఇవ్వండి ప్రవేటుగా బియ్యేడి చేస్తాను అని అర్థం వచ్చి తీరుతుందని ఆనందించాడు రాం.

రమ ఇంకా ప్రశ్నించింది. రాం తల్లిదండ్రుల గురించీ; అన్నదమ్ముల గురించీ అక్కచెల్లెళ్ళ గురించీ.

ఈ నసంతా ఎందుకూ అనుకొన్నాడు కాని బుద్ధిమంతుళ్ళా అన్ని ప్రశ్నలకూ సమాధానం చెప్పాడు.

జిల్లా అంతా ఉత్తమ ఉపాధ్యాయుడని పేరు ప్రఖ్యాతులు ఆర్జించిన రంగనాథం మొదటి కొడుకు రాం. మంచి కుటుంబం. రాం వాళ్ళ అమ్మ రంగనాథాన్ని చేసుకొంటానని విద్యార్థినిగానే పట్టుబట్టింది. పెళ్ళి చేసుకొంది.

పంతుళ్ళందరికీ కుచేల సంతానం. రంగనాథం అపవాదం కాదు.

నలుగురు కొడుకులు. ముగ్గురు కూతుళ్ళు. ఆడపిల్లలకు స్కూలు చదువుతో ముగించి పెళ్లిళ్ళు చేశాడు రంగనాథం.

ముగ్గురు కొడుకులు పోస్టుగ్రాడ్యుయేషన్ ముగించి, పొట్ట చేత్తో పట్టుకొని వీధులు, ఆఫీసులు, అప్లికేషన్లు, ఇంటర్వ్యూల దశలో ఉన్నారు.

నాలుగో వాడు వీళ్ళలో కలుసుకోవటం కోసం హడావుడిగా పరీక్షలు రాస్తున్నాడు.

రమ ప్రశ్నించింది.

'ఆడపిల్లల్ని మీ తండ్రి ఎందుకు పై చదువులు చదివించలేదు.'

మీకెందుకందామనుకొని, ఎందుకయినా మంచిదనుకొని 'ఆడపిల్ల ఎక్కువగా చదివితే ఇంకా పెద్ద చదువులు చదివిన వాణ్ణి వరుడుగా సంపాదించాలి. పెద్ద చదువులు చదివిన వాడంటే కట్నం కానుకలు బాగా ముట్ట చెప్పాలి. మాకు అంతగా ఆస్తి పాస్తుల్లేవు.

'మీకెంతమంది పిల్లలు'

'పెళ్ళికాలేదు!'

'పెళ్ళెందుకు చేసుకోలేదు.'

'ఉద్యోగం లేక' అని జవాబు చెప్పాడు కాని లోపల కోపం లేకపోలేదు. కాని మీరు ఉద్యోగం ఇస్తే నేను పెళ్ళి చేసుకొంటాను. ఒక యువతి జీవితం ముడిపడుతుంది. మీవల్ల ఒక స్త్రీ ఉద్ధరణ కార్యం నెరవేరుతుంది. అని చెప్పినట్లుగా భావించుకొని ఇంటర్వ్యూలోనే అమితంగా ఆనందించాడు రాం.

వ్యక్తిగతమైన చదువుకు సంబంధించిన ప్రశ్నల తరువాత పాఠం చెప్పే తీరుమీద, పాఠ్యాంశాల మీద రమ ఇంటర్వ్యూ చేసింది.

రాం ఇంటర్వ్యూ బాగా చేశానని సంతృప్తి పొందాడు.

'ఏ విషయమూ మీకు రాస్తాం మీరు వెళ్ళి రావచ్చు' అని రమ అంటుంటే రాం గతుక్కుమన్నాడు. ఉద్యోగం వస్తుందో, రాదో, ఇస్తుందో ఇవ్వదో తెములుచ్చుకోలేకుండా ఉన్నాడు.

పక్కనున్న సీనియర్ టీచర్ ఏమీ ప్రశ్నించ లేదు.

ఇటున్న కరస్పాండెంటూ ఏమీ అడగలేదు.

హెడ్‌మిస్ట్రెస్ రమ ఒక్కతే ఇంటర్వ్యూ అంతా ముగించి పంపించింది.

సంతోషంగా ఇంటర్వ్యూ గదిలో ప్రవేశించిన రాం అంత ఉత్సాహంగా బైటికి రాలేదు.

అది ప్రవేటు స్కూలు. ఒకటి నుంచి ఎనిమిదో తరగతి దాకా అప్పటికి ఉన్న క్లాసులు. వచ్చే ఏటికి, ఆపై ఏటికి తొమ్మిదీ పదీ తరగతులు రావచ్చు.

ఇంగ్లీషు సోషల్ స్టడీసు చెప్పటానికి టీచర్ కావలసి ఉంది. ప్రకటిస్తే చాలా మంది అప్లై చేశారు

రమ కొందరికే ఇంటర్వ్యూకు పంపించింది. చాలా మంది వచ్చారు.

దీని కెన్ని రికమెండేషన్లు!

రికమెండేషన్ ఉన్నా, లేకున్నా, మాకు కావలసిన కాండిడేట్‌ను మేం తీసుకొంటాం అని రమ తెగేసి చెప్పింది.

రాంకి రికమెండేషన్ లేదు. లేకపోనూలేదు. కొడుకు గుణగణాలను, అర్హతలను విడమర్చి చెబుతూ తండ్రి ఉత్తరం వ్రాశాడు.

అనుకొంటే అది సర్టిఫికేట్టు. కాదనుకొంటే అది రికమెండేషన్. మళ్ళీ మాట్లాడితే అభ్యర్థన.

రంగనాథం పేరు చూడగానే స్కూలు కరస్పాండెంటు ఎగిరి గంతేశాడు.

వాళ్ళిద్దరూ జిల్లా బోర్డునుంచి పరిషత్తు దాకా కలిసి పనిచేశారు.

సహోపాధ్యాయుడి కొడుకుగానే కాదు మిత్రుడి పుత్రుడుగా కూడా రాం సహాయం పొందాడు.

అంటే బియ్యీడి లేకపోయినా ఇంటర్వ్యూ అందింది.

రమ వద్దన్నా, కరస్పాండెంటు పిలుద్దామన్నాడు. రాం ఇంటర్వ్యూకి వచ్చాడు.

ఇక్కడ కరస్పాండెంటుది తండ్రి హోదా కూడా. అందువల్ల రమ కాదన లేక పోయింది.

లేకపోతే బియ్యీడిలేని అందరికీ ఇంటర్వ్యూ లేనట్లే రాంకీ ఉండేదికాదు. ఇంటర్వ్యూ ముగిసిం తర్వాత రమ కళ్ళలో నీళ్ళు తిరిగాయి.

'ఏమ్మా?' అన్నాడు తండ్రి. రమ ప్రక్కకు వెళ్ళిపోయింది. ముఖం కడుక్కొంది. ఫ్లాస్కులో కాఫీ తాగింది. ఇద్దరికీ ఇచ్చింది.

ఇంటర్వ్యూ అయిపోయింది. మీరు వెళ్ళిరండి అంది. కాఫీలు ముగించగానే! తండ్రి సీనియర్ టీచర్ మారు మాట్లాడకుండా వెళ్ళిపోయారు. రమకు గతం కళ్ళముందు తిరగసాగింది.

తండ్రి వచ్చీరాని జీతం రాళ్ళతో రమను కష్టపడి చదివించాడు.

రమ యం.ఎ. పూర్తి చేసిన సంవత్సరం తండ్రి పెన్షన్ పుచ్చుకొన్నాడు.

అదీ అంతంత మాత్రమే!

తల్లి రోగిష్టి మనిషి. తండ్రికి జీతం లేదు.

రమ తప్ప కొడుకులూ కూతుళ్ళూ లేరు.

తల్లి దండ్రుల్ని కష్టాలు పడకుండా చూడాలి. అంటే సంపాదన ఉండాలి.

ఉద్యోగం కోసం ఊరూరూ తిరిగింది. ఉన్న నాలుగు రాళ్ళు కరిగి పోవటం తప్ప ప్రయోజనం కనిపించలేదు.

ఆఫీసుల చుట్టూ ప్రదక్షిణం చేసింది. పుణ్యం లేకపోగా, రాకపోగా కాళ్ళరిగి పోయాయి.

తండ్రి ప్రయత్నించి చూశాడు. మాట పోవటమే మిగిలింది. ఉత్తరాలు దండగ. పోస్టేజి వేస్టు. ఉద్యోగం మాత్రం రాలేదు.

చేసేది ఏమీ లేక, ఊరికే ఉండలేక, ఉండటానికి వీలు లేక, ట్యూషన్లు చెప్పటం ప్రారంభించింది.

పెద్దక్లాసుల వాళ్ళకంటే చిన్నక్లాసుల వాళ్ళు ఎక్కువగా రావటం మొదలు పెట్టారు.

చిన్న పిల్లలతో మంచి కాలక్షేపం అనుకొంది మొదట్లో. కాని, రానురానూ ఇదీ పెద్ద పనే అనుకొంది.

ఆరంభంలో వచ్చిన వాళ్ళలో ఇంట్లో ఊరికే ఉండలేని, ఉంచలేని, ఉంచ రాని పిల్లలు కొందరయితే స్కూల్సులో చదువుకొన్నది మళ్ళీ చెప్పించుకోవాలను కొన్న, చెప్పించుకోవలసివచ్చిన వాళ్ళు కొందరు.

అందరూ మొదట్లో ఎంతో కొంత ఇచ్చేవాళ్ళు. రమ పాఠాలు బాగా చెబు తుంది, అన్ని పాఠాలు చెబుతుంది, అని అందరికీ తెలిసినతర్వాత పిల్లలూ ఎక్కు వయ్యారు. ఫీజూ ఎక్కువయింది.

మళ్ళీ ఏటికి కొత్త రకం పిల్లలు వచ్చి చేరారు. వాళ్ళకు ఏ స్కూలు లోనూ అడ్మిషన్ లేదు. వాళ్ళు రోజంతా చదువు కోటానికి ఇంటి దగ్గరే ఉండి పోతున్నారు. స్కూలు దూరమనీ, టీచర్లు కొడతారనీ, రమ బాగా చెబుతుందనీ కొంతమంది తాము చదువుకొంటున్న స్కూలు మాని వచ్చి చేర్తున్నారు.

పని ఎక్కువయింది. రమ కోసం తోడు తండ్రి కూడా సహాయ పడ సాగాడు.

వృద్ధాప్యంలో ఆయనకు ఇబ్బంది రమకు ఇష్టం లేదు.

అందుకని సెకెండరీ ట్రయినింగు పాసయి ఊరికే ఇంటి దగ్గరుంటున్న తెలిసిన వాళ్ళ అమ్మాయిని తనకు తోడు రమ్మని పిలిచింది. నెలకింత జీతం ఇవ్వసాగింది.

ఇల్లు ఇరుకు అయితే వేరే ఇల్లు తీసుకొంది. స్కూలుకొక పేరు. తనకొక హెడ్‌మిస్ట్రెస్ హోదా లభించాయి.

ఆ స్కూలు రికెగ్నిషన్ కోసం తండ్రి తన తెలివి తేటలు చాకచక్యం ప్రయోగించాడు.

మొదటి అయిదు తరగతులతో ప్రారంభమయిన పాఠశాల ఎనిమిది తరగతులకు పెరిగింది. అద్దె ఇల్లు పోయి సొంత భవనం ఏర్పడింది.

ఉద్యోగం లేక ఆవురుమని ఏడ్చిన రమ అయిదేళ్ళలో ఇరవై మందికి ఉద్యోగం ఇచ్చింది.

స్కూలు బాగా జరుగుతూ ఉంది. రోజు రోజుకూ పిల్లల సంఖ్య పెరుగుతూ ఉంది.

స్కూలుకు మంచి పేరు ప్రఖ్యాతులు వచ్చాయి. పదో తరగతిలో నూటికి నూరు మంది పాసయ్యేసరికి ఎడ్మిషన్లు అంతులేకుండా అయింది.

వచ్చిన వాళ్ళందరినీ చేర్చుకొని, బిల్డింగు పెంచి, క్లాసులు పెంచి, పని పెంచుకొంది రమ. ఆ పని పెరుగుదల కారణంగా కొత్తగా ఒక టీచర్ని నియమించవలసి వచ్చింది.

ఇంటర్వ్యూకి వచ్చిన వాళ్ళలో బాగా చదువుకొన్న బియ్యీడి యువతికి టీచరు పోస్టు ఇచ్చింది రమ.

తండ్రి రాంకి ఇవ్వాలని పట్టు పట్టాడు.

'బియ్యీడి లేదు. ఇవ్వను' అంది. అంతే మాట నెగ్గించుకొంది.

తండ్రి ఎన్నో చెప్పి చూశాడు. రమ వినలేదు.

'మంచి కాండిడేట్' అన్నాడు. తన 'మిత్రుడి కొడుకు' అన్నాడు. 'కష్టాల్లో ఉన్నారు' అన్నాడు.

ఏమీ పట్టించుకోలేదు రమ. పైగా కసురుకుంది.

'యం.ఏ. పాసయ్యాడు. తెలివైనవాడు. ఏం చేయను? ఇంతకాలం ఊరకే ఉన్నాడు. ఏం పనీ చేయలేదు. ఏ పనీ కల్పించుకోలేదు. ఉద్యోగం ఒకడిస్తే వచ్చేది కాదు. చేస్తే ఉండేది. ఏదైనా ఉద్యోగం చేసుకోమను' అని కోప్పడింది.

'నువ్వు ఉద్యోగం ఇవ్వకపోతే నేనిస్తాను.'

'తప్పకుండా ఇవ్వండి. నాస్కూలులో కాదు' రమ లేచి వెళ్ళిపోయింది.

కొత్త టీచరు ఉద్యోగంలో చేరిన రోజునే రాం ఉద్యోగం సంగతి ఏమయిందని అడగటానికి వచ్చాడు.

పరిస్థితి చూచి నీరసించి పోయాడు. అయినా ఆశ వదులు కోదలచలేదు.

హెడ్ మిస్ట్రెస్ దగ్గరకు వెళ్ళాడు. రమ విషయం చెప్పింది.

ఎలా అయినా ఉద్యోగం ఇమ్మన్నాడు.

వీలుకాదంది. కాని తండ్రి పట్టుదల గుర్తుకు వచ్చింది.

రాం ముఖంలోకి చూచింది. అందమైన ముఖంలో విచారం దోబూచులాడుతూ ఉంది.

నేనేమీ చేయలేనంది మరీ మొండిగా అడుగు తున్నాడు రాం.

ఆ పోస్టు ఫిలప్ చేశామంది రమ. ఏ పోష్టుఅయినా ఫరవాలేదన్నాడు రాం.

'మీరేం పని చేయగలరు?'

'ఏ పనయినా!'

రమకు దిగులయింది. రాం మీద జాలి కలిగింది. మనిషి అందం చూస్తే కోపం వచ్చింది. ఏం పని చేసుకోకుండా ఎందుకుండాలిలా అనుకొంది. తండ్రి మాట గుర్తుకు వచ్చింది.

'రేపు రండి!', అంది. రాం ముఖంలో వెలుగు చూచింది. సన్నగా నవ్వుకొంది.

రాం ఆనందంగా వెళ్ళిపోయాడు.

రాత్రి భోజనం చేసేటప్పుడు తండ్రి అడిగాడు.

'పెళ్ళి మాట ఏమంటావు తల్లి!'

'మీ యిష్టం!' చెప్పింది. ఆ జవాబు విని తండ్రి ఆశ్చర్యపోయాడు. ఇంత కాలమూ ఇప్పుడేం పెళ్ళి అనేది. ఆ మాట వినేదికాదు. ఎవళ్ళనూ చూచేది కాదు. బలవంతంగా మాట్లాడితే మండిపడేది.

అలాంటి రమ మీ యిష్టం అంటే తండ్రి పొంగిపోయాడు.

పడుకోబోయేముందు తండ్రితో చెప్పింది రమ, రాం వచ్చాడని, ఉద్యోగం లేదని చెప్పానని, దీనంగా ఉన్నాడని.

'అయ్యో' అన్నాడు. 'పాపం' అన్నాడు 'పాపం రంగనాథం' అన్నాడు. అంతే మరేమీ మాట్లాడలేదు తండ్రి.

స్కూలుకు పోగానే ముందుగా కనిపించిన వాడు రాం.

'రండి, కూర్చోండి' అందిరమ.

ప్రెయర్‌కుపోయి వచ్చింది; అందరినీ క్లాసులుకి పంపింది.

ఎవరో టీచర్ సెలవు పెడితే ఆ క్లాసులు ఎవరు తీసుకోవాలో చెప్పింది.

తాను క్లాసుకు పోయివచ్చింది.

తన విషయం ఏమీ చెప్పకపోతే దిగులుగా కూర్చున్నాడు రాం. అడగటానికి అడగకుండా ఉండటానికి సాధ్యం కాక ఊళ్ళు నములుతూ మింగుతూ కూర్చున్నాడు. చివరికి ఎలాగ్గో ధైర్యం చేసి అడిగాడు.

'నా ఉద్యోగం!'

'ఉండండి!' అంది కాఫీ ఫ్లాస్కులోంచి కప్పుల్లోకి వంచింది. 'తీసుకోండి' అంది. వణుకుతున్న వేళ్ళతో అందుకొన్నాడు.

రాం ముఖంలోకి చూస్తూ ప్రసన్నంగా చెప్పింది రమ.

'మా నాన్న మీకు ఉద్యోగం ఇస్తానంటున్నాడు. మీరు వెళ్ళి మీ అమ్మా నాన్నల్ని తీసుకువచ్చి, మా అమ్మా నాన్నలతో మాట్లాడి మా నాన్న ఇచ్చిన ఉద్యోగంలో చేరండి. అదినాకు చాలాఇష్టం. ఇక మీ యిష్టం!'